

ČESKÁ REPUBLIKA
ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE
Oblastní pracoviště
BRNO

Inspekční zpráva

Speciální školy pro sluchově postižené, Ivančice, Široká 42

Široká 42, 664 91 Ivančice

Identifikátor školy: 600 025 128

Termín konání orientační inspekce: 4. - 6. června 2001

Čj.	122 594/2001-01160
Signatura	ol3zu204

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

MŠMT ČR zřídilo dnem 1. 11. 1991 Mateřskou školu a základní školu internátní pro sluchově postižené Ivančice jako rozpočtovou organizaci. S účinností od 1. 1. 1999 byl změněn název organizace na Speciální školy pro sluchově postižené, Ivančice, Široká 42 a od 1. 7. 2000 došlo ke změně právní formy na organizaci příspěvkovou. Zřizovací listina včetně dodatků obsahuje všechny údaje v souladu s platnými právními předpisy. Jako jiná činnost je v ní uveden pronájem služebního bytu. Škola byla zřízena na dobu neurčitou. Podle aktuálního rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení, které odpovídá zřizovací listině škola sdružuje:

Speciální základní školu pro sluchově postižené s kapacitou 72 žáků. K 30. 9. 2000 bylo vykázáno v 8 třídách celkem 38 sluchově postižených žáků. Skutečný stav žáků zjištěný dle třídních výkazů v době inspekce byl shodný se stavem výše uvedeným.

Zvláštní školu pro sluchově postižené s kapacitou 8 žáků. K 30. 9. 2000 bylo vykázáno v jedné třídě celkem 5 sluchově postižených žáků, stejně jako v třídním výkazu. Skutečný stav žáků v době inspekce byl 6.

Speciální mateřskou školu pro sluchově postižené s kapacitou 24 dětí. Skutečný stav dětí v době inspekce byl 14.

Internát s kapacitou 83 lůžka. K 30. 9. 2000 bylo vykázáno 47 ubytovaných žáků a jeden neubytovaný žák s celodenní péčí v 9 výchovných skupinách.

Školní jídelna k 15. 10. 2000 vykázala celkem 109 strávníků, z toho 60 dětí a žáků školy a 49 dospělých osob.

Speciálně pedagogické centrum k 31. 12. 2000 vykázalo celkem 50 klientů, jímž byla poskytnuta péče ve školním roce 1999/2000.

V současné době škola důsledně aplikuje ve vzdělávání neslyšících žáků orální metodu. Využívá při tom systém detailně propracovaný Institutem voor Doven v holandském Sint-Michielsgestelu. Cílem tohoto vzdělávání je aktivní zvládnutí mluveného i psaného českého jazyka.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Mateřská škola

Dvě třídy mateřské školy navštěvuje celkem 14 dětí, z nichž pouze 6 bylo přijato na základě diagnostikovaného sluchového postižení. Důvodem přijetí ostatních dětí jsou poruchy v rozvoji komunikačních schopností, u některých z nich provázené dalšími problémy.

Plánování a příprava vzdělávací činnosti

Plánování ve třídách je prováděné po měsících, kdy na každý týden stanovují učitelky společné téma. Většinou vycházejí z prožitků dětí ke kterým také směřují jejich činnosti. I když se učitelky snaží promýšlet návaznost plánů, v praxi se jim plně nedaří volit odpovídající postupy a formy práce. Ve třídě pro sluchově postižené jsou plány lépe přizpůsobeny potřebám dětí z hlediska jejich sluchového rozvoje. Ve třídě pro děti s vadami řeči vycházejí z tradičních výchovných složek. Nejsou příliš zaměřeny na rozvoj komunikace a volené prostředky v této oblasti jsou často méně efektivní. V plánech obou tříd jsou vzdělávací cíle buď nejasně definované, nebo chybí diferenciací vzhledem k odlišným potřebám zařazených dětí. Denně

prováděná individuální logopedická péče vychází z odborných vyšetření, je systematická a její průběh je pravidelně vyhodnocován i evidován. Z vedených deníků dětí je zřejmé, že v práci s nimi jsou sledovány jejich individuální pokroky.

Plánování výchovně-vzdělávací práce jako celek je z hlediska promyšlenosti a funkčnosti hodnoceno jako průměrné.

Podmínky vzdělávací činnosti

Personální podmínky má mateřská škola vzhledem k předepsané odborné a pedagogické způsobilosti průměrné, protože jedna ze dvou učitelek nemá odborné vzdělání. Tato skutečnost se projevovala v menší znalosti vhodných postupů a metod práce a přístupech k dětem s vadou řeči. Individuální logopedickou péči zajišťují pracovnice speciálně pedagogického centra, které jsou polovinou svého úvazku zařazeny jako učitelky mateřské školy – logopédky.

Umístění tříd v účelově zbudované přístavbě, kde jsou herny i samostatná ložnice dětí, vytváří velmi dobré prostorové zázemí pro výchovně vzdělávací činnost. Vyučující však tyto kvalitní podmínky nevyužívají vždy promyšleným způsobem. Děti na část dopoledne spojují a tím jim omezují možnosti rozvíjet zejména hry. Činnosti probíhaly převážně u stolečků, málo byla podporována dětská spontaneita. Také uspořádání a vybavení prostor nábytkem a hračkami (i když působí příjemně), bylo méně podnětné. K řízeným činnostem ve třídách i individuální logopedické péči mají učitelky k dispozici potřebnou techniku a dostatek pomůcek, z nichž mnohé si samy zhotovují. Z hlediska psychohygieny je vzdělávací proces negativně ovlivňován vymezením malého prostoru pro spontánní činnosti dětí v rámcovém uspořádání dne a krácením jejich pobytu venku. Plynulost činností je také narušována přecházením k jídlu do poměrně vzdálené školní jídelny.

Personální a psychohygienické podmínky výchovně-vzdělávací činnosti jsou hodnoceny jako průměrné. Prostorové a materiálně-technické jsou i přes některé nedostatky velmi dobré.

Průběh spontánních a řízených činností

(organizace, metody, formy, motivace, hodnocení, komunikace a interakce)

Spontánní činnosti probíhaly společně v jedné třídě v omezeném čase. I když si děti mohly vybírat hru, místo i kamaráda, volily převážně individuální činnosti u stolečků nebo na koberci. Vzájemné kontakty vyhledávaly velmi málo a hry celkově působily staticky. Vedení učitelek se zaměřovalo více na procvičování poznatků a dovedností, než rozvoj spontaneity a tvořivosti dětí. Řízené činnosti probíhaly v přesně vymezeném čase se všemi dětmi najednou.

Ve třídě sluchově postižených, kde práce důsledně vycházela z prožitků dětí, bylo promyšleně a důsledně s využitím speciálních podpůrných metod upevňováno chápání významu slov a tím rozšiřována slovní zásoba i schopnost dorozumět se. Lákavé a zajímavé pomůcky děti motivovaly, podporovaly jejich aktivitu a povzbuzovaly kolísající zájem.

Ve třídě dětí s vadami řeči probíhaly řízené činnosti tradiční formou tzv. zaměstnání. Zvolené metody a formy práce byly zaměřeny na předávání poznatků a informací bez většího zaujetí a aktivního zapojení dětí. I když byla hlavní činnost doplněna manipulačními a pohybovými prvky, jednalo se vždy o plnění zadaných úkolů, kterým se děti celkem ochotně podřizovaly. Komunikace probíhala sice přirozeně, ale nebyla učitelkou vždy promyšleně rozvíjena. Její projev občas převažoval nad dětským. Správné výslovnosti věnovala patřičnou pozornost.

Pěkná atmosféra v obou třídách i otevřenost dětí v projevech svědčily o hezkých vzájemných vztazích. Podpora, kterou získávaly průběžným hodnocením, zvyšovala jejich sebedůvěru

a sebevědomí. Z úrovně kulturně-společenských a hygienických návyků dětí je zřejmé, že jim učitelky věnují náležitou pozornost. Také jejich samostatnost při převlékání byla velmi dobrá. Pouze organizace stolování je méně promyšlená a děti jsou zbytečně obsluhovány dospělými.

Organizace, metody a formy práce stejně jako uplatňovaná motivace měly ve spontánních i řízených činnostech průměrnou úroveň. Hodnocení a interakce byly velmi dobré. Komunikace ve třídě pro děti s vadami sluchu je hodnocena velmi dobře, u dětí s vadami řeči průměrně.

Hodnocení kvality vzdělávání

I přes celkově průměrné hodnocení úrovně výchovně-vzdělávací činnosti mateřské školy, které vyplývá z dílčích hodnocení sledovaných jevů, se v působení pozitivně projevovaly zkušenosti, které škola získala při péči o děti sluchově postižené. Jisté rezervy byly zjištěny v přístupech k dětem s vadami řeči.

Základní a zvláštní škola

Plánování a příprava výuky

Škola realizuje tyto učební plány schválené Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy: č.j. 19 227/93-24 dne 30. 6. 1993 pro přípravný - 4. ročník základní školy pro sluchově postižené; 14 633/2001-24 dne 23. 3. 2001 pro 5. - 9. ročník základní školy pro sluchově postižené a 21 567/95-24 ze dne 7. 9. 1995 pro zvláštní školu pro sluchově postižené.

V jedné třídě zvláštní školy je vyučováno 6 žáků různých ročníků. V realizaci výuky však nebyly dodrženy hodinové dotace výše citovaného učebního plánu ani vyučovány všechny jím stanovené předměty (Protokol o kontrole). Ve zpracovaných tematických plánech není učivo strukturováno podle zařazených ročníků, ale pro skupinu starších a mladších žáků. Třebaže jsou velmi pěkně tematicky propojené pro lepší pochopení obsahu a podporu komunikace, nezohledňují dostatečně odlišné vzdělávací potřeby konkrétních žáků. Stejně tak není odpovídajícím způsobem řešena výuka žákyně, pro kterou byl doporučen učební plán pomocné školy.

V základní škole byly ve všech hospitovaných hodinách časové dotace v souladu s učebním plánem, stejně jako členění učiva do jednotlivých ročníků, které odpovídalo učebním osnovám. Kontinuita výuky je zajištěna tematickými plány a písemnými přípravami. Cíle výuky byly voleny jednak v souladu s koncepcí školy, která preferuje rozvoj odezírání a českého jazyka v mluvené i psané formě, ale také s ohledem na individuální komunikační schopnosti jednotlivých žáků. Ti byli na výuku českého jazyka a matematiky děleni (zejména na prvním stupni) do skupin, kdy jedna skupina je vedena orální metodou a druhá orální metodou s podporou odezírání, prostřednictvím psané formy řeči, daktylotiky i znakové řeči. Kromě toho jsou v ročním plánu školy stanovena témata pro jednotlivé měsíce, která jsou závazná z hlediska přípravy na vyučování jak pro učitele, tak i vychovatele. Škola celý měsíc daným tématem žije a vyvrcholením je společná celoškolská akce ve stanovený den. O tom, jak se podařilo plánované téma uvést v život školy, svědčí záznamy v denících žáků, které jsou v některých případech velmi živou a zajímavou výpovědí.

Plánování výuky je vzhledem k závažným nedostatkům v dodržování učebního plánu zvláštní školy souhrnně hodnoceno jako průměrné.

Podmínky výuky

Personální a prostorové podmínky má škola vzhledem k realizovanému vzdělávacímu

programu a počtu žáků téměř vynikající. Kvalifikovanost učitelů je z hlediska předepsaných požadavků velmi dobrá. Řada z nich se průběžně vzdělává, což se pozitivně promítalo do kvality jejich práce. Věková struktura je příznivá, výuku zajišťují jak učitelé s dlouholetou praxí, tak mladé a střední generace. Světlé, prostorné třídy vybavené vhodným a účelným nábytkem poskytují žákům bezpečné a podnětné zázemí pro jejich činnost. Také odborné pracovny a moderní tělocvična umožňují zvyšovat efektivitu výuky, stejně jako dostatečné vybavení školy pomůckami, obrazovým materiálem, knihami, učebnicemi, pracovními sešity didaktickou a výpočetní technikou. Řadu pomůcek si učitelé sami zhotovují. Ve výchovně vzdělávacím procesu byly veškeré tyto zdroje učebních informací hojně využívány. Celkový estetický dojem ve všech prostorách umocňovala výzdoba tvořená výtvarnými pracemi žáků, vzorný pořádek a čistota. Také dodržování psychohygienických zásad z hlediska snadnější unavitelnosti žáků, na kterou vyučující vhodně reagovali vymezením času pro relaxaci, spolu s vhodnou skladbou rozvrhu, dodržováním přestávek i zabezpečením pitného režimu a poskytováním svačin, vytváří celkově příznivé školní prostředí.

Podmínky pro výuku jsou celkově hodnoceny jako nadprůměrné.

Průběh vzdělávací činnosti

(organizace, metody, formy, motivace, hodnocení, komunikace a interakce)

Zvláštní škola

Výuka probíhala podle stanoveného rozvrhu. Velké nároky na organizaci hodin vyplývaly ze skutečnosti, že ve třídě byli zařazeni žáci více ročníků s různým rozsahem postižení. Protože učitelé žáky velmi dobře znají, dokázali většinou uplatňovat vhodné formy a metody práce, respektovali momentální stav každého žáka i styl jeho učení. Zejména v naukových předmětech mohli žáci postupovat vlastním tempem, byli taktně, ale důsledně vedeni k plnění úkolů. Činnosti probíhaly v celém prostoru třídy s využitím rozmanitých pomůcek. Vyučující si neustále ověřovala, zda chápou zadané úkoly, vysvětlovala a upevňovala základní pojmy. Zařazovala skupinovou a individuální práci, při které diferencovala nároky s ohledem na možnosti žáků a vedla je k samostatnosti, spolupráci, vzájemné pomoci i kontrole. Častým povzbuzováním posilovala jejich sebedůvěru a pocit jistoty. V hodnocení byla laskavá a většinou dokázala poskytnout jasnou a jednoznačnou zpětnou vazbu. Pro motivaci využívala oblíbených činností žáků, pestré škály pomůcek i obrazového materiálu. Komunikaci, jejíž úroveň byla rozdílná, poskytovala velký prostor a vhodně ji podporovala a rozvíjela. Vedla žáky k využívání všech komunikačních prostředků, důraz kladla na správné odezírání. Při výuce využívala mluvené i psané slovo, prstovou abecedu a znakovou řeč. Žáci se v hodinách dokázali většinou dobře dorozumět i sdělovat potřebné informace. Chovali se, až na mimořádné výjimky, k sobě i dospělým pěkně, ve třídě byla příjemná pracovní atmosféra.

Všechny uvedené jevy, které byly ve výuce sledovány jsou hodnoceny velmi dobře.

Základní škola

I. stupeň

V hospitovaných hodinách českého jazyka využily všechny vyučující pro úvodní rozhovor aktuální téma chystaného školního výletu. Měly připravené otázky typu: kdo, kdy, kam, čím apod., na které žáci hledali odpovědi prostřednictvím pestré nabídky jednak obrázků a konkrétních předmětů (pohledy, mapa, fotky, batoh, deštník, čepice apod.), ale i pomocí písemné opory vhodně vybraných slov a textů na tabuli. Tím, že byl školní výlet evidentně událostí, na kterou se žáci těšili, byli aktivně zapojeni, hledali správná řešení a odpovědi. Nebáli se komunikovat jakýmkoli způsobem. Odezírali, spontánně užívali mluvené věty, prstovou abecedu, přirozená gesta i posunky, řeč těla. Při práci s textem, jeho analýze i syntéze se projevilo jaká je jejich skutečná jazyková úroveň, znalost slov i frází, mluvnice, zda umí dát probíraná slova do nových spojení a souvislostí. Učitelky si neustále ověřovaly, jak žáci pochopili obsah. Při čtení i reprodukci textu mluvenou i písemnou formou, byly žákům oporou obrázky na tabuli. Celková efektivita výuky byla vysoká. V jejím průběhu se střídaly činnosti s emotivním nábojem, požadavky na jednotlivé žáky byly diferencované a ti se aktivně zapojovali. Vše probíhalo v důvěryhodném interakčním prostředí s neustálou zpětnou vazbou a pozitivní motivací.

V ostatních hospitovaných hodinách se rovněž střídaly činnosti individuální a skupinové. Výuka navazovala na předchozí probranou látku. V matematice žáci opakovali sčítání, odčítání, názorné násobení a dělení. V přírodovědě si utříďovali poznatky o přírodě, osvojovali si elementární přírodovědné pojmy. Hodiny byly pestré a dobře připravené, naplánované cíle se dařilo plnit. Učitelky respektovaly individuální tempo žáků, kladly na ně přiměřené požadavky. Vhodným způsobem je povzbuzovaly, motivovaly a neustále ověřovaly, zda rozumí zadávaným úkolům. Poskytovaly jim pravdivou zpětnou vazbu a vedly je k sebehodnocení. Interakce mezi žáky navzájem (často pracovali ve dvojicích, nebo skupinách) stejně jako mezi žáky a učiteli, byla přirozená, probíhala podle zaběhnutých pravidel. Pouze v komunikaci se negativně projevilo, že nebyly vždy dodrženy zásady pro odezírání žáků (zejména při práci na koberci), v několika případech byl verbální projev učitele pro děti nesrozumitelný.

Průběh výuky je souhrnně posouzen jako velmi dobrý.

II. stupeň

Organizaci výuky českého jazyka se škola snaží přizpůsobovat úrovni odezírání. Žáci dvou věkově blízkých ročníků jsou na základě doporučení psychologa, třídního učitele a vedení školy děleni do dvou skupin. V jedné jsou ti, kteří nepotřebují výraznější podporu odezírání, ve druhé naopak žáci, u nichž je podpora nezbytná. Realizována je zejména psanou formou řeči, prstovou abecedou, v malé míře i znakovou řečí.

Ve všech sledovaných hodinách kladli vyučující důraz na rozvoj mluvené formy českého jazyka prostřednictvím rozhovoru, stejně jako byla vhodnými způsoby rozvíjena i jeho psaná forma. Mimořádně kvalitně je rozpracován a při výuce uplatňován systém práce s prožitkovými deníky. Mezi další pozitiva patří využívání vstupní motivace v úvodu hodin a střídání různých metod a forem v průběhu výuky. Učitelé rovněž dbají na nošení sluchadel a správnou artikulaci jednotlivých slov. V rozvíjení slovní zásoby a hovorové formy řeči vycházeli ze zkušeností a zážitků žáků. Při zadávání úkolů si ověřovali jejich pochopení a řídili se zásadou přiměřenosti. Hodnocení výkonu žáků bylo objektivní, spravedlivé a převážně pozitivní. Ne ve všech hodinách zbyl čas na zhodnocení výkonu žáků a přesné zadání domácích úkolů. Snaha o systematický rozvoj komunikativních schopností byla zaznamenána ve všech hodinách, uplatnění jednotlivých žáků úzce souviselo s úrovní odezírání, intelektem a stupněm sluchové

vady. Ve třídách však byli i takoví žáci, pro které by výraznější využívání znakového jazyka bylo přínosem.

Ve výuce ostatních předmětů, které ČŠI sledovala, bylo důsledně dbáno na rozvoj českého jazyka, v některých případech však na úkor odborných znalostí žáků. K vysvětlení a pochopení obtížných pojmů nebyly vždy použity optimální postupy a přiměřený čas. Zaznamenány byly i takové situace, kdy bylo preferováno pamětní zvládnutí učiva bez hlubšího pochopení vztahů a souvislostí. Výuka byla potom založena na mechanickém opakování a zapamatování určitých hesel. V některých hodinách žáci přesně citovali odpovědi na otázky, které měli předem zapsané v sešitě. Pouze výjimečně dostali příležitost k činnostem a k aktivnímu získávání poznatků. I když učitelé využívali videotechniku, mapy a obrázky pro konkretizaci používaných pojmů, často se jim nedařilo objasnit učivo tak, aby žáci uměli poznatky aplikovat. Někteří však dokázali pěknou motivací, povzbuzováním a pozitivním hodnocením posilovat sebedůvěru žáků, vedli je také k vzájemnému hodnocení. Z oboustranné interakce bylo zřejmé, že většina z nich má přirozenou autoritu a svým pozitivním přístupem vytváří atmosféru důvěry. V komunikaci se jim dařilo s různou mírou úspěšnosti rozvíjet u žáků slovní zásobu a porozumění užívaným pojmům.

Výuka českého jazyka je ve všech sledovaných jevech hodnocena jako velmi dobrá oproti ostatním předmětům, kde byl průběh vzdělávání hodnocen celkově jako průměrný.

Hodnocení kvality vzdělávání ve sledované oblasti

Škola vytváří pro plnění vzdělávacího programu téměř vynikající podmínky, plánování a příprava výuky jsou promyšlené (kromě zvláštní školy) a veškeré úsilí směřuje k plnění její jednoznačné priority, kterou je zvládnutí českého jazyka a čtení s porozuměním u neslyšících žáků. Proto je kvalita vzdělávání celkově posouzena jako velmi dobrá, třebaže určité rezervy byly zjištěny ve výuce přírodovědných a společenskovedních předmětů.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Koncepce školy zpracovaná na čtyřleté období vymezuje základní oblasti pedagogické práce. Jejím stěžejním cílem je vytvořit takový systém ve vzdělávání neslyšících, který má základ v mluvené řeči a vede je k dovednosti číst s porozuměním. V pracovním plánu pro rok 2000/2001 jsou stanoveny úkoly směřující k naplňování koncepčních záměrů. Důležitým dokumentem, který nastiňuje větší otevřenost a humanizaci vztahů mezi školou a rodinou je rovněž materiál „Zásady spolupráce s rodinou“. Plánování je promyšlené a funkční. Pouze mezi realizací a koncepčními záměry je zjevná určitá disproporce v tom, že používané komunikační strategie upřednostňovaly odlišné vzdělávací potřeby zařazených žáků, které vyplývají z jejich postižení a osobnosti, před uplatňováním čisté orální metody.

Celkově má plánování školy velmi dobrou úroveň.

Organizování

Organizační uspořádání školy je promyšlené a umožňuje její účinné řízení. Vedoucí pracovníci mají určenou zodpovědnost a s ní spojené určité kompetence, které uplatňují, i když všechna jejich rozhodnutí podléhají schválení ředitelem školy. Pravidla provozu, vztahů uvnitř školy i navenek jsou specifikována ve vnitřním a organizačním řádu. Především vnitřní řád je v oblasti provozních záležitostí natolik podrobný a rozsáhlý, že je málo přehledný pro žáky a rodiče z hlediska jejich vztahů ke škole a pravidel chování. Některé zásady pro chování žáků ve škole i mimo ni jsou ve zvláštním dokumentu, který je založený v třídních knihách. V organizaci výuky přistoupilo vedení školy k opatřením, která umožňují formou vnější diference (dělení žáků do skupin podle uplatňované komunikační strategie), více respektovat možnosti a řečové perspektivy žáků. Pedagogická rada školy a metodické sdružení je využíváno ke konzultacím a diskusím, které se týkají pedagogického procesu. Jako určitý zdroj informací, ale i zpětná vazba, slouží řediteli také jeho pravidelné schůzky se žáky. Operativní předávání informací uvnitř školy (pedagogům i ostatním zaměstnancům) je zajištěno velmi dobře. Rodičům jsou informace o dětech poskytovány běžným způsobem, ale i netradičními formami, jako je například jejich účast ve výuce. Také školní časopis, který žáci za podpory učitelů vydávají, poskytuje širší veřejnosti obrázek o životě školy a zážitcích žáků. Kromě toho se škola prezentuje publikacemi v denním a odborném tisku, ale i pořádáním odborně zaměřených aktivit pro rodičovskou a pedagogickou veřejnost. Pracovníci SPC vytvářejí metodické materiály pro rodiče svých klientů s cílem zvýšit jejich povědomí o výchovných zásadách při vedení dítěte. Ochrana osobní dokumentace žáků je zajištěna. Výroční zpráva o činnosti školy má dobrou vypovídací hodnotu a informace v ní se shodují s inspekčními zjištěními. Ve Výroční zprávě o hospodaření za rok 1999 chybí některé požadované údaje. Za rok 2000 nebyla dosud zpracována. Povinná dokumentace školy je vedena v souladu s platnou právní normou.

V průběhu kontroly nebylo zjištěno nesprávné nebo neprůkazné vedení účetnictví, byl dodržen zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů. Účetní doklady obsahují předepsané náležitosti, ke dni řádné účetní závěrky byla provedena inventarizace majetku a závazků. V kontrolovaných oblastech bylo účetnictví vedeno v souladu s opatřením FMF č.j. V/20 530/1992, kterým se stanoví účtová osnova a postupy účtování pro rozpočtové a příspěvkové organizace a obce, v platném znění s výjimkou účtování o pozemcích. Na účtu 031–pozemky, byl k 31. 12. 2000 vykázán nulový stav, dle výpisu z katastru nemovitostí má škola právo hospodaření celkem k 8 pozemkům. Dále škola na účtu 025 vykázala pěstitelské celky trvalých porostů. Dle inventárního soupisu základních prostředků, který je přílohou předávací inventury k 30. září 1991 se však jedná o porosty a meliorace.

Řízení školy je v oblasti organizování celkově hodnoceno, i přes dílčí nedostatky ve zprávě o hospodaření a některých účetních dokladech, jako velmi dobré.

Vedení a motivování pracovníků

Škola je řízena direktivním způsobem, třebaže ředitel přenesl určité kompetence a zodpovědnost na svou statutární zástupkyni. Učitele však důsledně podněcuje k dalšímu vzdělávání v rámci koncepčních záměrů a cílů školy. Systém, který je ve škole zaveden prostřednictvím takzvaných recenzí tisku, nutí pedagogy sledovat aktuální odborné publikace a umožňuje jim pak kvalifikovaně o daných tématech na metodických sdruženích diskutovat. Stejně tak zapojení do mezinárodního projektu spolupráce s Holanďany, na jehož základě škola postavila svoji výchovně-vzdělávací strategii, dává vyučujícím příležitost prohlubovat svoje poznatky a zkušenosti ve prospěch kvality vzdělávání. Kromě toho dostávají dostatek možností k účasti na dalších vzdělávacích akcích, pokud jsou v souladu s cíli školy. Jako další

prostředek pro předávání zkušeností uvnitř školy, a sjednocení způsobu práce, nařídil ředitel vzájemné hospitační učitelů a vychovatelů. Hodnocení pracovníků, na jehož základě jsou odměňováni provádí pravidelně, podle kritérií stanovených ve vnitřním platovém předpisu. K promyšlenému řízení přispívá i kritické sebehodnocení školy, které je součástí Výroční zprávy o činnosti školy. Aktivity směřující k odbornému rozvoji pedagogů jsou voleny dobře po stránce obsahu i četnosti. Uplatňovaný styl řízení však nevede spolupracovníky k samostatnému rozhodování, kreativitě a přijetí spoluzodpovědnosti za naplňování demokratických principů ve vzdělávání žáků .

Vedení školy vytváří na jedné straně pedagogům podmínky pro získávání nových poznatků a zkušeností ve prospěch kvality výchovně vzdělávací práce, na straně druhé se však jeví způsob, jakým jsou záměry prosazovány, jako málo motivující a dlouhodobě neudržitelný. Celkově je tato oblast hodnocena jako průměrná.

Kontrolní mechanismy

Plán kontrolní a hospitační činnosti je součástí plánu práce pro rok 2000/2001 a jeho cíle jsou v souladu s koncepčními záměry školy. Jednotlivé oblasti kontroly postihují všechny součásti školy a odpovědnost za ni mají členové širšího vedení. Přesto, že písemné záznamy z hospitační činnosti nejsou učitelům předávány a mají spíše popisný než hodnotící charakter bez stanovených závěrů, či případných doporučení, byly dobré výsledné efekty z této činnosti ve výuce evidentní. Z toho lze usuzovat, že hospitační činnost, která probíhá plánovitě a poměrně často, je prováděna spíše neformálním způsobem. Jako promyšlený a účinný se jeví systém hodnocení úrovně výsledků učení žáků prostřednictvím čtvrtletních srovnávacích písemek z jazyka českého, matematiky a testů "Kalibro" na čtení s porozuměním.

Zavedené kontrolní mechanismy vytvářejí funkční zpětnou vazbu o realizaci výchovně-vzdělávacího programu školy a přes dílčí nedostatky ve formálním zpracování záznamů, dosahují celkově velmi dobré úrovně.

Hodnocení kvality řízení

Řízení školy má jako celek velmi dobrou úroveň.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU

Hodnocení čerpání NIV

V roce 2000 obdržela škola ze státního rozpočtu (dále jen SR) příspěvek na provoz v celkové výši 6 313,00 tis. Kč, což je cca 95% celkových neinvestičních nákladů, které v uvedeném roce činily 6 651,26 tis. Kč. Porovnání rozpisu rozpočtu s výkazem zisku a ztráty a s rozbořením nákladů za hospodářskou činnost IIa je uvedeno v následující tabulce:

<i>ukazatel</i>	<i>rozpočet Kč</i>	<i>skutečnost</i>		
		<i>celkem Kč</i>	<i>rozdíl Kč</i>	<i>čerpání v %</i>

Mzdy celkem	3 456 000,00	3 456 000,00	0	100,00
ONIV	2 857 000,00	3 195 257,39	338 257,39	111,84
NIV CELKEM	6 313 000,00	6 651 257,39	338257,39	105,36

Výsledkem hospodaření v roce 2000 je kladný hospodářský výsledek, zisk ve výši 19,94 tis. Kč u hlavní činnosti a 0 Kč u hospodářské činnosti. Zvýšené čerpání ONIV bylo pokryto tržbami z prodeje služeb (ošetřovné, stravné).

Hodnocení čerpání mzdových prostředků

<i>položka</i>		<i>limit</i>	<i>skutečnost</i>	<i>rozdíl</i>
Limit mzdových prostředků celkem		3 456	3 456	0,00
z toho	Limit prostředků na platy	3 424	3 424	0,00
	Limit prostředků na ostatní osobní výdaje	32	32	0,00
Počet zaměstnanců celkem		50,220	48,043	-2,177
z toho	Počet zaměstnanců - škola	48,720	46,543	-2,177
	Počet zaměstnanců - SPC	1,500	1,500	0,000

Závazné ukazatele mzdové regulace byly školou v kontrolovaném období dodrženy, limit mzdových prostředků ani limit počtu pracovníků nebyl překročen. Čerpání nenárokových složek platu – rozdělení mezi osobní příplatky a odměny bylo v poměru **58,25% a 41,75%**.

Hodnocení čerpání ONIV

V roce 2000 obdržela škola ze státního rozpočtu příspěvek na ONIV ve výši 2 857,00 tis. Kč, což je cca 89% celkových nákladů na ONIV, které v uvedeném roce činily 3 195,26 tis. Kč.

Kontrolou vybraných cestovních příkazů a dokladů o provozu služebního vozidla nebylo zjištěno neefektivní či nevhodné čerpání prostředků státního rozpočtu, použití těchto prostředků bylo řádně průčtováno.

Hodnocení použití účelových prostředků

V roce 2000 škola obdržela ze státního rozpočtu jako součást příspěvku na provoz účelovou dotaci ve výši Kč 350 000,- na opravu sociálního zařízení, kterou v daném roce podle účetních dokladů plně vyčerpala k danému účelu a Kč 300 000,- určených na nátěry dveří, které byly rovněž použity k určenému účelu. Nedočerpaná částka Kč 15,- byla dne 22. 1. 2001 převedena na depozitní účet OkÚ Brno-venkov, který provedl zúčtování se SR.

Hodnocení čerpání investičních prostředků

V roce 2000 byly škole poskytnuty investiční prostředky ze SR v celkové výši Kč 1 268 591,-. Z toho Kč 1 173 591,- na akci "Solární ohřev TUV" (celkové náklady Kč 2 130 891,-)

a Kč 95 000,- na nákup kompenzačních pomůcek (el. varhany a soubor hudebních nástrojů). Poskytnuté prostředky škola v plné výši použila k určeným účelům.

Hodnocení efektivnosti využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu

V žádné z kontrolovaných oblastí nebylo zjištěno nevhodné nebo neefektivní čerpání prostředků přidělených ze státního rozpočtu. Poskytnuté prostředky byly řádně účtovány. V účetní evidenci není vedena cena pozemků.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Internát

Internát je v provozu v pracovní dny a v neděli odpoledne s ohledem na dřívější příjezdy některých žáků. Mezi Ivančicemi a Brnem zajišťují doprovod těch, kteří nejezdí domů samostatně, vychovatelé. Žáci jsou rozděleni do devíti výchovných skupin po 4 - 8. Jejich počty ve skupinách jsou v souladu s platnou právní normou. Provoz a výchovná práce se řídí vnitřním řádem internátu a týdenními plány, které vycházejí z měsíčních plánů a plní Pracovní plán školy pro rok 2000/2001. Spolupráce vychovatelů s učiteli je velmi dobrá, internát plynule navazuje na výchovně-vzdělávací činnost školy.

Personálně zajišťuje činnost internátu osm vychovatelek a vedoucí vychovatel, který jako jediný splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti stanovené platnou právní normou. Jedna pracovnice si požadované vzdělání doplňuje studiem. Do kvality výchovné práce se pozitivně promítá činnost metodického sdružení vychovatelů. Sluchově postižení vychovatelé v pedagogickém kolektivu zastoupeni nejsou. Rozpis služeb odpovídá potřebám zařízení, denní režim je v souladu se zásadami psychohygieny.

Prostorové zázemí internátu je velmi dobré. Žáci jsou ubytováni v čistých a účelně vybavených ložnicích v nově vybudované půdní vestavbě. Jisté rezervy jsou však v celkové zabydlenosti a estetické úpravě prostředí, které působí velmi neosobním dojmem. Příprava na vyučování probíhá ve třídách, klubovny chlapců i dívek jsou využívány zejména ve večerních hodinách. Internát je vybaven televizory s teletextem, které umožňují neslyšícím žákům sledovat televizní pořady se skrytými titulky.

Běžná výchovná činnost včetně přípravy na vyučování je doplňována rozmanitými zájmovými aktivitami, které jsou vhodně realizovány v odpoledních a večerních hodinách. Systematicky a velmi kvalitně pracuje kroužek informatiky, který navštěvují žáci z osmých a devátých tříd. V tělocvičně, v posilovně i na hřištích jsou pravidelně provozovány sportovní činnosti, které přispívají nejen k vytváření kladného vztahu žáků k pohybovým aktivitám, ale i k úspěchům školy na Celostátních sportovních hrách sluchově postiženého žactva. Využívána je i nově zbudovaná herna vybavená knihami, časopisy, stolními hrami, stolem na stolní tenis a dalšími pomůckami a prostředky. Žákům je věnována individuální péče při výchovné práci i režimových činnostech. Aktivity vzdělávacího i rekreačního charakteru vedené kmenovými pracovníky školy a internátu přispívaly k rozvoji osobnosti sluchově postižených. Vychovatelky projevovaly vysokou míru empatie, což se pozitivně odráželo v celkově klidné a příjemné atmosféře, stejně jako vzájemné ohleduplnosti a toleranci mezi žáky. Samostatné vycházky jsou umožněny žákům starším 14 let, podmínkou je písemný souhlas rodičů a plnění povinností ve škole i v internátě.

Výchovně-vzdělávací činnost internátu přispívá k rozvoji poznatků získaných ve škole a vytváří přiměřené emocionální zázemí ubytovaným žákům. Souhrnně je jeho činnost hodnocena jako velmi dobrá.

Speciálně pedagogické centrum

Činnost speciálně pedagogického centra zajišťují dvě speciální pedagožky, které si v letošním roce dokončují vysokoškolské vzdělání a plně kvalifikovaná psycholožka. Celkovou koncepci rozvoje SPC nemá, zásady a cíle činnosti jsou zpracované v ročním plánu. Vnitřní a organizační řád vypracoval ředitel školy v průběhu inspekce. Velmi dobré podmínky pro poradenskou činnost jsou dány příjemným prostředím pracoven i jejich vybavením včetně prostor pro logopedickou péči. K výjezdům využívají zaměstnanci služební auto. Pro vedení administrativy i práci s dětmi mají k dispozici výpočetní techniku. Činnost centra je organizována operativně, řízena je přímo ředitelem školy. Aktivity jsou zaměřeny na práci se sluchově postiženými dětmi a jejich rodinami ve smyslu prevence, reedukace a kompenzace sluchové vady. Klienty jsou především děti předškolního věku. Stěžejní poradenská práce probíhá v přirozeném rodinném prostředí a pokud je dítě integrováno v mateřské škole, spolupracují pracovníci centra s jeho učitelkami. Evidence klientů a záznamy o práci s nimi je vedena systematicky a vzhledem k jejich nižšímu počtu je užíván způsob vyhovující, přehledný a přínosný pro další práci. Kvalitně jsou zpracovány i podklady a doplňky pro individuální vzdělávací plány integrovaných žáků. Poskytují učitelům informace významné z hlediska úspěšného vedení výuky sluchově postižených. Pro diagnostiku i analýzu práce s dítětem v rodině jsou využívány videozáznamy, pořízené pracovníci centra. Závěry z vyšetření dětí a zprávy jsou psané jasně a srozumitelně. Zajímavou formou v ambulantní péči jsou dvoudenní pobyty rodičů s dítětem v mateřské škole, kde je dítě sledováno při adaptaci a interakci s ostatními. Poradenské dny bývají organizovány dvakrát do roka a dávají rodičům příležitost vyměnit si mezi sebou zkušenosti, které získali výchovou svých sluchově postižených dětí. Při jejich začleňování do školního prostředí zastávají pracovníci centra rovněž významnou roli. Pomáhají dětem překonat odloučení od rodiny a přechod do cizího prostředí. Rodičům poskytují metodické a informativní materiály, jak s neslyšícími dětmi pracovat.

Dokumentace SPC je vedena v souladu s právními předpisy. Ochrana dat klientů je zajištěna.

Celkově je činnost SPC hodnocena jako velmi dobrá.

Výchovné poradenství a protidrogová prevence

Výchovné poradenství má velmi dobrou úroveň. Přestože výchovná poradkyně není pro svoji funkci plně kvalifikována a pracuje v ní poměrně krátkou dobu, její zodpovědný přístup a dlouholeté zkušenosti se pozitivně promítají do jejího působení. Vypracovala stručný plán, ve kterém stanovila základní oblasti působení, a o své činnosti vede přehled. Hlavní pozornost věnuje profesní orientaci žáků a volbě dalšího studia. Navštěvuje pravidelná setkání středních škol, do kterých absolventi odcházejí, a sleduje jejich úspěšnost. Od sedmého ročníku zařazuje na třídní schůzky diskusi o možnostech uplatnění dětí a upozorňuje rodiče na problémy související s méně vhodným výběrem. Ve spolupráci s třídním učitelem, vedením školy a psychologem řeší výchovné problémy, které se na škole jen ojediněle objevují. Pravidelnou poradenskou činnost poskytuje v době příjezdu a odjezdu žáků, v případě zájmu rodičů i jindy. Zabezpečuje také oblast protidrogové prevence. Přestože na škole nejsou problémy s užíváním návykových látek (ani alkoholu a kouření), je této oblasti věnována náležitá pozornost. Přehledně zpracovaný program „Škola bez drog“, který je průběžně plněn, zahrnuje témata, která učitelé zařazují do výuky a zabývá se i volnočasovými aktivitami žáků.

Výchovné poradenství i protidrogová prevence jsou zabezpečeny velmi dobře.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Zřizovací listina ze dne 2. 12. 1991 včetně dodatků č. 1 a 2
- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č.j. 23 707/2000-21 ze dne 25. 7. 2000 účinné od 1. 7. 2000
- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č.j. 34 920/98-21 ze dne 12. 1. 1999 účinné od 1. 1. 1999
- Výkaz o speciálních školách Škol (MŠMT) V 4-01 podle stavu k 30. 9. 2000
- Příloha k výkazu o speciálních školách o základní škole Škol (MŠMT) V 4b-01 podle stavu k 30. 9. 2000
- Příloha k výkazu o speciálních školách o zvláštní škole Škol (MŠMT) V 4b-01 podle stavu k 30. 9. 2000
- Výkaz o společném stravování dětí a mládeže Škol (MŠMT) V 17-01 podle stavu k 15. 10. 2000
- Výkaz o speciálně pedagogickém centru Škol (MŠMT) V 33-01 podle stavu k 31. 12. 2000
- Třídní výkazy, třídní knihy, katalogové listy kontrolovaných tříd
- Kontrolovaná hospodářská a účetní dokumentace
- Výroční zpráva o činnosti školy – Zpráva o hospodaření (za rok 1999) ze dne 7. 7. 2000
- Protokol z kontroly hospodaření s finančními a ostatními prostředky ze státního rozpočtu ve speciální škole pro sluchově postižené Ivančice ze dne 26. 4. 2001
- Pedagogická koncepce, Plán práce školy pro školní rok 2000/2001, Zásady spolupráce s rodinou
- Povinná dokumentace SPC dle § 5 vyhlášky č. 127/1997 Sb., o speciálních školách a speciálních mateřských školách
- Pracovní náplně pracovníků SPC, metodické listy pro rodiče, zpráva z poradenského dne, individuální vzdělávací plány, doplňky k individuálním vzdělávacím plánům
- Organizační řád školy, Vnitřní řád školy
- Dokumentace internátu
- Plán výchovné poradkyně, Minimální preventivní program „Škola bez drog“
- Osobní dokumentace žáků
- Tematické plány hospitovaných předmětů
- Povinná dokumentace podle zákona č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních v platném znění § 45 b, odst. 1, písm. a)
- Výchovně vzdělávací plány MŠ, hodnocení práce, plány a evidence individuální logopedické péče
- Uspořádání dne v MŠ
- Rozvrh hodin
- Personální dokumentace, přehled o pracovnících školy
- Zápisy z pedagogických porad a metodických sdružení

ZÁVĚR

Škola poskytuje vzdělávání těžce sluchově postiženým žákům. Využívá systém orální komunikace založený na mateřské reflexní metodě van Udena a metodě rozhovoru s podporou odezírání převzatou z holandské školy v Sint-Michielsgestelu. Jazykové vyučování prolínalo všemi vyučovacími předměty i výchovnou prací v době mimo vyučování. Velmi dobré personální, prostorové a materiálně-technické podmínky umožňují realizaci koncepčních záměrů i vzdělávacího programu. V průběhu výuky se systém a promyšlenost uplatňované metody více promítal do kvality českého jazyka než ostatních předmětů. Přesto bylo vzdělávání ve sledované oblasti souhrnně hodnoceno jako velmi dobré. Stejně tak internát a speciálně pedagogické centrum, jejichž činnost bezprostředně navazuje na činnost školy a systematická spolupráce obou skupin pedagogických pracovníků zkvalitňuje výchovně vzdělávací proces.

Cílevědomé a plánovité řízení školy je hodnoceno rovněž velmi dobře.

Činnost školy je celkově hodnocena na velmi dobré úrovni.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři a další zaměstnanci ČŠI:

	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Libuše Parmová	L. Parmová v.r.
Členové týmu	Mgr. Karel Kuchler	K. Kuchler v. r.
	PaedDr. Hana Sedláčková	H. Sedláčková v. r.
	Mgr. Věra Vojtová	V. Vojtová v. r.
	Jaroslav Šimůnek	J. Šimůnek v. r.

V Brně dne 25. 6. 2001

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 27. 6. 2001

Razítko

Ředitel školy

Podpis

Josef Svoboda

J. Svoboda v. r.

Předmětem inspekce bylo důležitější zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Posouzení jevů

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy (samosprávy):	6. 8. 2001	750/2001
Zřizovatel:	6. 8. 2001	750/2001
Rada školy:	—	—

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
10. 7. 2001	749/2001	viz příloha